

Trump-støtte: Bønder i USA støtter gjerne republikanerne. I handelskrigen med Kina har Trump kompensert med betydelig støtte til bøndene, noe som har gjort at han har beholdt den sterke stillinga i bygde-USA, sier Christian Anton Smedshaug i AgriAnalyse. (Foto: Paul Weaver/Sipa USA).

Hva betyr Biden for bøndene?

Fire år med Donald Trump går mot slutten. Hva vil maktskiftet bety for bøndene – både i USA og i Europa?

USA

Tekst: Linda Sunde

Sittende president Donald Trump og etterfølgeren Joe Biden virker som svært ulike politikere i retorikk og stil.

Men hvordan skiller den praktiske politikken seg fra hverandre, når det gjelder landbruket?

Bondebladet har spurt Christian Anton Smedshaug, daglig leder i AgriAnalyse, og Arne Ivar Sletnes, fagsjef for internasjonale spørsmål i Norsk Landbruksamvirke.

Smedshaug presiserer at han ikke oppfatter valget som endelig avklart ennå, i og med Trumps juridiske framstøt. Men i denne saken er det tatt utgangspunkt i at Joe Biden er utropt som vinner.

Forholdet til Kina

Hva slags landbrukspolitikk Biden kommer til

å føre, er man litt usikre på, forteller begge to.

Men begge peker på handelskrigen Trump har ført mot Kina.

– Trump har lagt betydelig toll på kinesiske varer. Kina svarte med å legge toll på jordbruksvarer fra USA. Amerikanske bønder håper at Biden vil redusere tollene USA har lagt på kinesiske varer, slik at Kina åpner opp og kjøper mer jordbruksvarer fra USA. Men hvorvidt dette vil skje, vet vi ikke ennå, sier Sletnes.

– Konflikten med Kina har gjort at USA har mistet en del eksport, peker også Smedshaug på.

– Det har Trump kompensert med betydelig direkte støtte til bøndene. Det har gjort at han har beholdt den sterke stillinga i bygde-USA, sier han.

Ifølge Smedshaug forventes det at med Biden som president vil USA kunne eksportere mer jordbruksprodukter til Kina igjen, særlig soya, men også blant annet mais og grisekjøtt.

– Det vil bli et enklere forhold mellom lan-

Christian Anton Smedshaug

Arne Ivar Sletnes

dene. Også demokratene er skeptiske til Kina, men håndteringen vil bli mer smidig – og det skal ikke alle verden til, sier AgriAnalyse-sjefen.

Enklere forhandlinger

Toll har også vært et tema i forholdet mellom USA og EU.

I 2019 fikk USA medhold i WTO om at landet kunne legge toll på europeiske varer for inntil 7,5 milliarder dollar, fordi EU har gitt ulovlig støtte til flyprodusenten Airbus. USA innførte da toll på en rekke europeiske varer, også jordbruksprodukter.

Nylig vant EU fram i WTO om at de kan illegge toll på amerikanske varer for inntil 4 milliarder dollar, som straff for at amerikanerne har gitt ulovlig støtte til flyselskapet Boeing.

– Nå forbereder EU-landene seg på en mulig innføring av toll på amerikanske varer. Men EU ønsker primært at saken skal løses med forhandling, og derigjennom få fjernet tollene på europeiske matvarer i USA, sier Sletnes.

– Er det mer sannsynlig at de vil klare det med Biden som president?

– Det er det. Trump erklærte seg som tollmann. Det har ikke Biden gjort, på samme måten. Men uansett hvem som sitter ved makten, vil det være enklere for EU å komme fram en forhandlingsløsning nå, i og med at de har WTOs tillatelse til å innføre toll på amerikanske varer, sier Sletnes.

Han tror likevel at det at Biden overtar roret, vil gjøre det enklere enn om Trump hadde vunnet valget.

– Trump sa at hvis EU svarer med å legge toll på amerikanske varer, så vil han svare enda kraftigere. Han er en konfliktorientert person, ikke en forhandlingsperson, sier fagsjefen.

Handelsavtaler

– *Hvordan vil norske og europeiske bønder merke at det kommer en ny president i USA?*

Smedshaug peker på at Biden vil ta USA inn igjen i Parisavtalen. Det betyr økt klimafokus. Det kan også bli mer fokus på andre avtaler.

– For vår del har Trump vært en pustepause når det gjelder nye, globale handelsavtaler. Det har ført til en pause i WTO. TTIP har vært i fryseboksen. Presset for handelsavtaler og nye handelsløsninger vil bli større med Biden enn det har vært med Trump, sier Smedshaug.

TTIP er forkortelsen for en handels- og investeringsavtale mellom EU og USA, som ikke har blitt inngått. Bondebladet skrev hyppig om forhandlingene – inntil Trump ble president.

Kan TTIP igjen komme på dagsorden når Trump er ute av Det hvite hus?

– Det er meget sannsynlig at USA vil knytte til seg allierte gjennom handelsavtaler. Men det vil være en revidert TTIP. Mye har skjedd. Det har skjedd store endringer, og korona og større opinionspress for nasjonale løsninger

gjør at mange land vil måtte revidere sine posisjoner innenfor mange sektorer, sier Smedshaug.

Sletnes er derimot usikker på om president-skiftet vil ha mye å si på dette området.

– Det blir omtrent like vanskelig som før å få til helhetlige handelsavtaler på tvers av Atlanterhavet. Uenigheter om standarder og hvordan man skal produsere, er like store

«For vår del har Trump vært en pustepause når det gjelder nye, globale handelsavtaler»

Christian Anton Smedshaug, AgriAnalyse

uavhengig av hvilken president som sitter ved makten, sier Arne Ivar Sletnes.

«Små» bruk og oppsplitting

Smedshaug forventer at med Biden vil det bli større fokus på mindre og mellomstore bruk enn med Trump.

– Demokratene har tradisjonelt stått sterkere blant de mindre og mellomstore brukene, i amerikansk målestokk, sier han.

Demokratene har i større grad signalisert vilje til å splitte opp selskaper og se på makt-konsentrasjonen i verdikjeden for å unngå for stor markedsrett, forteller lederen i Agri-Analyse. ■

EU innfører toll på amerikansk ketsjup

Tekst: Linda Sunde

EU vedtok på et handelsministermøte i forrige uke å innføre toll på varer verdt opptil 4 milliarder dollar fra USA. Det er et svar på USAs ulovlige subsidier til flyprodusenten Boeing.

Varene som rammes er i tillegg til fly og kjøretøy, blant annet ketsjup, rom og vodka.

WTOs kjennelse som gir EU rett til å legge på toll, kom en måned tidligere, men EU har ventet. De skal ha ønsket å unngå å bli beskyldt for å påvirke valget i USA.

Etter at Joe Biden vant presidentvalget, spekulerte enkelte på om EU ville utsette tollvedtaket, ettersom Biden anses som mer frihandel- og EU-vennlig enn Trump.

Tysklands økonomiminister Peter Altmaier har fortsatt håp om at den nye administrasjonen i USA vil gjøre det enklere å finne en løsning på problemet.

– Under forhandlingene ble det klart at det store flertallet av landene så på valget som en mulighet for å omkalibrere handelsrelasjonene og løse handelskonflikter med USA, sa han, skriver NTB.

Valdis Dombrovskis, visepresident i EU-kommisjonen, sa i oktober at EU helst ville ha en forhandlingsløsning og «unngå ødeleggende runder med tiltak og mottiltak». ■

FARMA®

Hengeren har ekstrastyr.

www.forsmw.com

FARMA – Tåler sammenlikning!

FARMA er produsert for å gi deg som bruker den beste totaløkonomien og skape en holdbar helhetsløsning - år etter år. Sammenlign våre spesifikasjoner og ikke minst våre priser, så ser du hvorfor FARMA skiller seg ut fra alle andre.

Sammenlign prisen! Gjennom store produksjonsserier kan vi presse prisen på innkjøpene våre, skape en rasjonell produksjon og kutte transportkostnadene. Det gir deg som kunde riktig pris fra begynnelsen. Hver uke, hele året.

Sammenlign servicekostnadene! Vi vet at en velholdt vogn varer lenger. Med FARMA's servicepriser har du råd til å ta vare på hengeren din og holde den i stand for mange aktive år i skogen.

Sammenlign andrehåndsverdien! En brukt FARMA holder sin verdi og gir deg vanligvis pengene tilbake den dagen du bestemmer deg for å bytte til en ny.

Tenker du på en ny skogshenger? Regn med FARMA - Vi tåler å bli sammenlignet.

Priseksempel:

FARMA 9 tonn tømmerhenger med 400/60-15.5 hjul. 3 par bankar/støtter

Støttebein: Lavett eller teleskop (velg selv uten ekstra kostnad)

Markedets mest følsomme rammestyring

FARMA C6,3 kran

0,16 grep

Broms rotatorlänk

Lettvekts ventilpakke med 4 el. on/off

Radiostyrt vinsj FARMA RW1300

Eik pris:
193 700:–

Finne FARMA hos ditt Eiksenter på eiksenteret.no

